

Vraag 1 van 5

Wilt u aangeven in welke hoedanigheid u onderstaande vragen beantwoordt (leerkracht po, bestuurder po, schoolleider po, leerkracht vo, bestuurder vo, ouder, of anders?)

Namens de medewerkers van het Expertisecentrum taal, onderwijs en communicatie (Etoc) van de Rijksuniversiteit Groningen.

Vraag 2 van 5

Vindt u het een goede keuze dat de centrale eindtoets alleen Nederlandse taal en rekenen-wiskunde toetst, of bent u van mening dat ook wereldoriëntatie (geschiedenis, aardrijkskunde en natuur, waaronder biologie) deel moet uitmaken van de eindtoets?

Wij plaatsen grote vraagtekens bij het nut van een algemeen verplichte eindtoets. Wat is de winst van een verplicht landelijk eindexamen basisonderwijs? Het zou goed zijn als er diversiteit in toetsen blijft bestaan, mits die toetsen aansluiten bij de referentieniveaus en de kerndoelen (ook van de zaakvakken).

Vraag 3 van 5

Op de meeste basisscholen (85%) leggen leerlingen in groep 8 nu in de eerste week van februari de Cito-eindtoets af. Wat vindt u van het voorstel en de argumenten om de eindtoets niet meer in februari af te nemen, maar in de periode tussen half april - half mei?

Het oorspronkelijke doel van de eindtoets PO was het fungeren als tweede gegeven, ter onderbouwing van het advies van de school. Indien deze functie gehandhaafd kan blijven na verschuiving, is het verschuiven geen punt. We voorzien hier echter problemen omdat VO-scholen niet tot mei kunnen wachten op de daadwerkelijke inschrijving. Het gevaar bestaat dan dat de adviezen over vervolgonderwijs enkel gebaseerd worden op het oordeel van de school en dientengevolge gevoeliger worden voor de specifieke context van de school en voor contextspecifieke verwachtingen en ambities. Is er deugdelijk onderzoek gedaan naar de effecten van het verschuiven van de eindtoets? Zo nee, dan is het noodzakelijk dat dit eerst gebeurt.

Vraag 4 van 5

Wat vindt u van het voornemen om voor alle scholen het systematisch werken met en het toepassen van een leerling- en onderwijsvolgsysteem (lovs) verplicht te stellen?

Deelt u de mening dat goed gebruik van een lovs één van de instrumenten is om te werken aan betere onderwijskwaliteit en hogere leeropbrengsten?

Uiteraard is het belangrijk dat leerkrachten voldoende gereedschap in handen hebben om de ontwikkeling van hun leerlingen op (onder andere!) de gebieden taal en rekenen te volgen. Een lovs is hiervoor een goed middel, mits dit lovs niet alleen bestaat uit een pakket deelvaardigheidstoetsen. We moeten voorkomen dat leerkrachten gaan 'toetsen om het toetsen', met als enig doel het vullen van het lovs. Het is belangrijk dat er daarom gekozen wordt voor een brede invulling van een leerling- en onderwijsvolgsysteem waarbij er naast toetsgegevens ook ruimte is voor bijvoorbeeld docentobservaties.

Het voorschrijven van een verplicht lovs van één toetsaanbieder zou, zoals bij vraag 2 al weergegeven is, een kwalijke zaak zijn: scholen moeten hierin keuzevrijheid blijven behouden.

In het wetsvoorstel wordt gesteld dat de toetsen 'ten minste afgenomen worden in de eerste twee schooljaren'. Uit onderzoek blijkt echter dat het niet mogelijk is om leerlingen op zo'n jonge

leeftijd betrouwbaar te toetsen. Een eerste meting zou dan ook in een later leerjaar moeten plaatsvinden.

Vraag 5 van 5

De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel beschrijft plannen voor het meten van de toegevoegde waarde/leerwinst van scholen. Daarbij wordt ook gekeken naar de functie van een begintoets (§4.3). Op den duur dienen deze elementen een grotere rol te spelen bij de beoordeling van scholen. Heeft u opvattingen over het ontwikkelen van een maat voor de toegevoegde waarde/leerwinst van het onderwijs, over de functie en inhoud van een begintoets en/of over de inrichting van pilots op dit gebied?

Uit onderzoek blijkt dat het niet mogelijk is om jonge leerlingen in de leeftijd van 4/5 jaar betrouwbaar te toetsen, wat het lastig, zo niet onmogelijk, maakt om het beginniveau van leerlingen vast te stellen. Als je al geen betrouwbaar beginniveau kunt vaststellen, is het meten van de toegevoegde waarde een heilloze zaak. Het bepalen van de toegevoegde waarde is ten tweede ook onmogelijk omdat je rekening moet houden met allerlei externe variabelen die niet te meten of te beheersen zijn. Het concept ‘toegevoegde waarde/leerwinst is dus te pretentiefus en kan gezien de huidige stand van het onderwijsonderzoek niet waargemaakt worden.

Expertisecentrum taal, onderwijs en communicatie (Etoc)
 Postbus 716
 9700 AS Groningen
 050-3637277
 etoc@rug.nl
 www.etoc.nl